

Kooperáció és érdekérvényesítés – a funkcionális térségek és helyi önkormányzatok kihívásai a területfejlesztésben
Területfejlesztési szakmai konferencia, 2025. január 24. Hotel Sungarden, Siófok

Okos és autonóm falvak fejlesztésének lehetősége Magyarországon

Dr. Farkas Tibor

Tanszékvezető egyetemi docens

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet
Vidék- és Területfejlesztési Tanszék
farkas.tibor@uni-mate.hu

Az előadás vázlata

- Fogalmak
- Elméleti keretek és jövőképek
- Smart village koncepció
- Okos falvak programok
- Internet-elérhetőség
- Néhány példa

Okos város a jogszabályokban

- „5a. okos város: olyan település, amelyik az integrált településfejlesztési stratégiáját okos város módszertan alapján készíti és végzi;
- 5b. okos város módszertan: települések vagy települések csoportjának olyan településfejlesztési módszertana, amely a természeti és épített környezetét, digitális infrastruktúráját, valamint a települési szolgáltatások minőségét és gazdasági hatékonyságát
- korszerű és innovatív információtechnológiák alkalmazásával,
- fenntartható módon,
- a lakosság fokozott bevonásával fejleszti.” (56/2017. (III. 20.) Korm. rendelet)

Az autonómia értelmezése

- Valamely intézménynek, szervezetnek, közösségnek az a joga, hogy belső ügyeit más hatóságtól függetlenül, saját törvényei, szabályai szerint – választott vezetői útján – maga intézi
- Az autonómia önállóságot, önrendelkezést jelent, megszabadulást a külső függőségtől.
- Ha egy településnek megvan a lehetősége a saját lábán állásra, akkor érdemes azt megvalósítani, de ez nem jelent elzárkózást a közvetlen, vagy tágabb környezettől, piactól.
- Az autonómiának azonban mindenütt vannak természetes korlátai. Bármely területen tehát csak ésszerű, a lehetőségek szerinti autonómiáról beszélhetünk (Szabó, 2011).

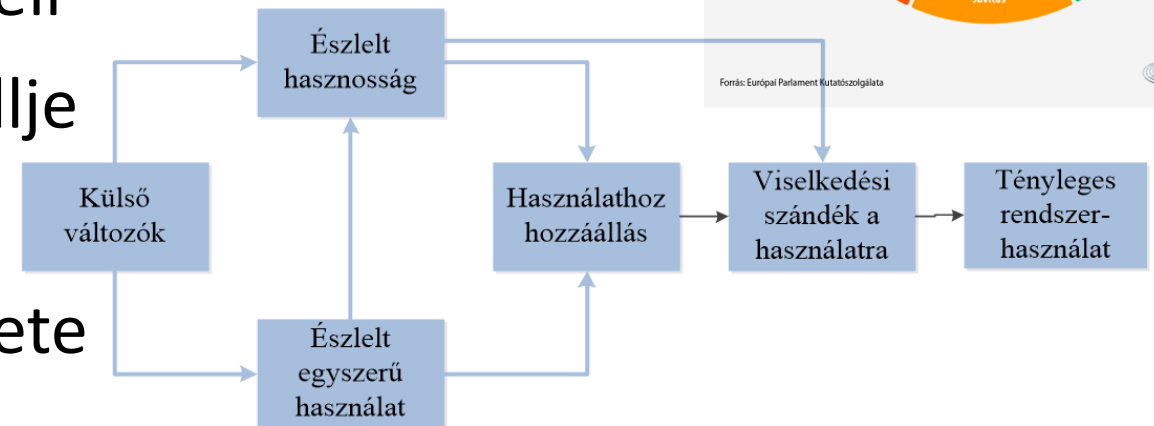
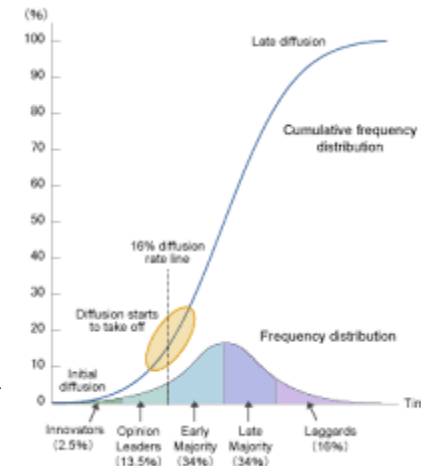
Az okosfalvak prioritásai

Az okos települések működtetése az alábbi prioritások mentén történhet:

- A szolgáltatások minőségének és hatékonyságának javítása
- Az energia és más erőforrások takarékosabb felhasználása
- Az állampolgárok bevonása és az életminőség javítása
- Gazdaságilag önfenntartó rendszerek megalkotása (Némediné Kollár, 2021).

Az elméleti keret: Az okos falvak és a fenntarthatóság szempontjából releváns elméletek és modellek

- Innovációterjedés elmélete
- Közösségfejlesztési elmélet
- Az endogén növekedési elméletek
- Technológiai elfogadás modell
- Körforgásos gazdaság modellje
- Emberi fejlődés elmélete
- Fenntartható fejlődés elmélete

Megoldási javaslatok: Nemfogyasztói társadalom

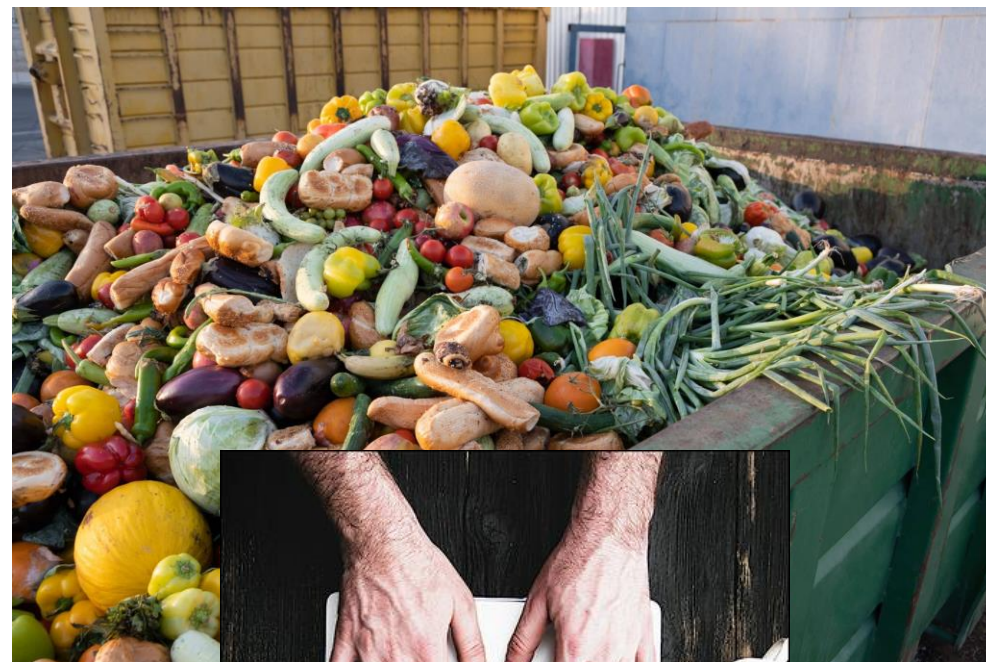
- Energiatakarékosság
- Helyi alternatív energiatermelés
- Az energiafelhasználás időzítése
- Háborúk és a fegyverkezés befejezése
- Reklámok betiltása
- Mobilitás és szállítás szűkítése

Vö.: Konrad Lorenz: A civilizált emberiség nyolc halálos bűne
1988 (1973)

Megoldási javaslatok (folytatás)

- Tartós fogyasztási cikkek készítése
- Low-tech eszközök (!) használata
- Étkezési kultúra megváltoztatása
- Pazarlás megszüntetése
- Természeti környezet helyreállítása
- Alapjövedelem a falvak
visszanépesítéséhez (?)
- Oktatás, kultúra, művészet támogatása

2024. február. 09. 08:15 · Utolsó frissítés: 2024. február. 09. 09:39 · GAZDASÁG

Magyarország a második Európában napenergiában

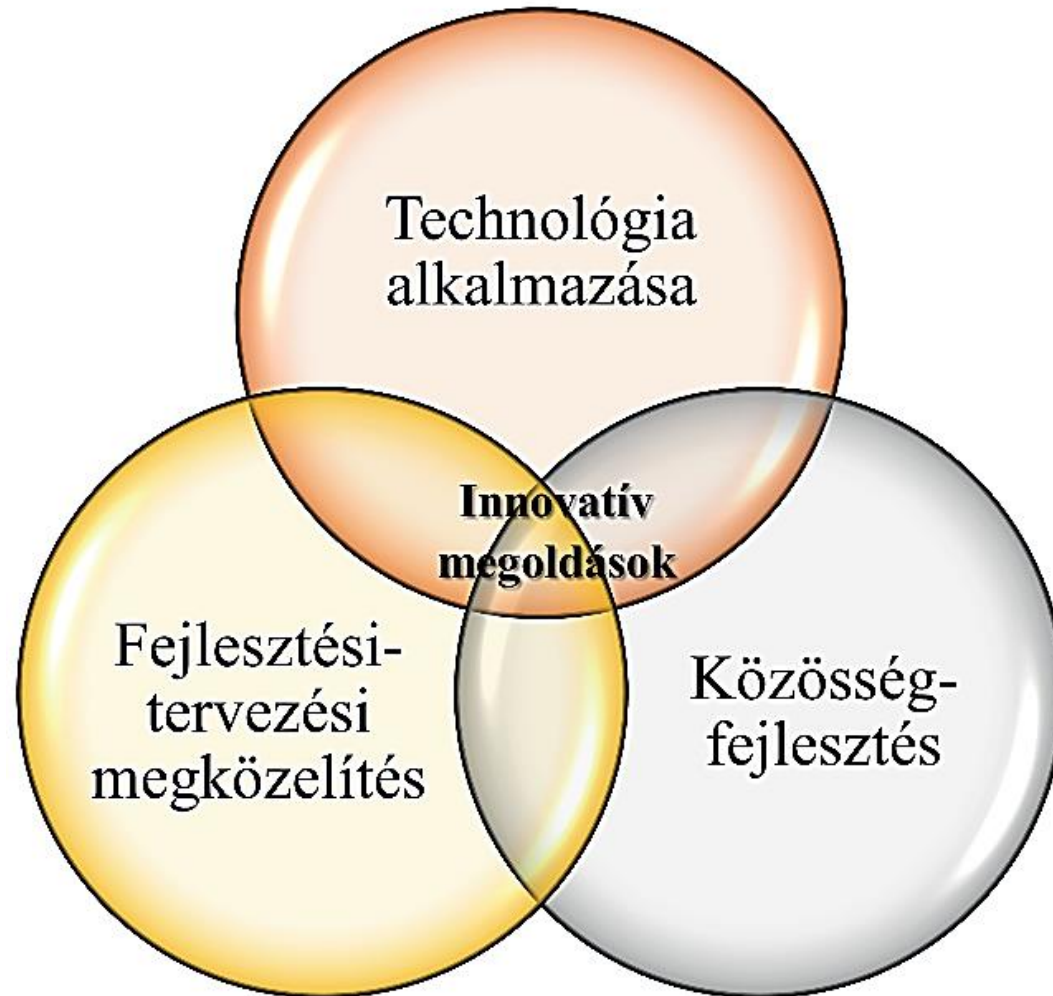
GAZDASÁG +

Csak Görögországban van nagyobb súlya az energiamixben a napenergiának, mint Magyarországon.

Csalóka napfény!

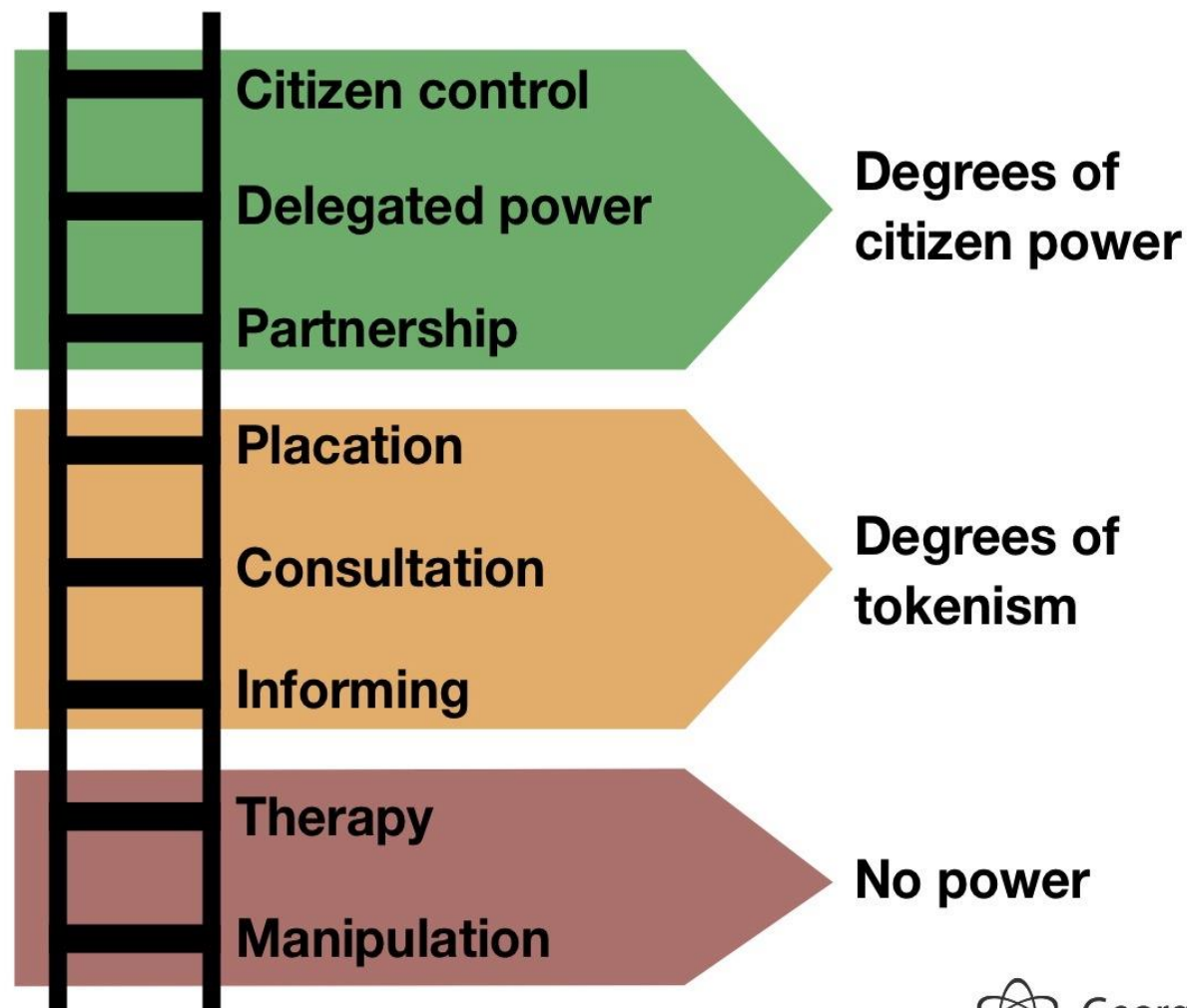
Az okosfalu-koncepció fő beavatkozási területei

Forrás: Szalai-Fabula, 2021

Az Arnstein-i létra

- Társadalmi kontroll
- Átadott döntési hatalom
- Partnerség
- Kibékülés, kiegyezés
- Konzultáció
- Informálás
- Terápia
- Manipuláció

A Smart Village koncepció

- A vidéki térségek és közösségek, amelyek valóban építenek meglevő adottságaikra, eszközeikre illetve erősségeikre és a felbukkanó (újabb és újabb) fejlesztési lehetőségekre.
- Hagyományos és új elemek is (digitális illetve telekommunikációs technológiák, innovációk)
- Tudásbázis jobb kihasználása – új hálózatok, illetve szolgáltatások létrejötte
- A „one size fits all” – nem érvényes!
- Területileg érzékeny, az igényekre/potenciálokra alapozó, az új területi stratégiák által támogatott megoldási javaslatok kellenek.

A technológia mellett más ágazatok fejlesztése is szükséges

- Jó kormányzás és a polgárok bevonása
- Az E-írástudatlanság megszüntetése
- Az e-egészségügyhöz és más alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés,
- Innovatív megoldások a környezeti problémákra,
- A körforgásos gazdaság alkalmazása a mezőgazdasági hulladéokra,
- A helyi termékek népszerűsítése a technológia és az IKT segítségével,
- Az intelligens szakosodással kapcsolatos agrár-élelmiszeripari projektek végrehajtása és teljes körű kihasználása,
- Turizmus és kulturális tevékenységek stb.

Okos falvak fejlesztési programjai

- 2016 EU Akció az okos falvakért, Okosfalu-munkacsoport megalakulása 2017
- Kérdés: Hogyan lehetne javítani és fenntarthatóbbá tenni a vidéki szolgáltatásokat, az egészségügyet, a szociális szolgáltatásokat, az oktatást, az energetikát, a közlekedést, a kiskereskedelmet IKT eszközök bevezetésével?
- A Bizottság döntése alapján az okosfalu kezdeményezés bekerült a 2021-27 közötti időszak vidékfejlesztési EU-források felhasználására nemzeti szinten készülő Közös Agrár Politikai (KAP) Stratégiai tervek kötelező intézkedései közé.
- A Digitális Falu Program, illeszkedve a „The European Network for Rural Development (ENRD)” által kidolgozott módszertanhoz és a KAP Stratégia elvárásaihoz biztosítja a KAP Stratégia célrendszerében szerepelő feladatok és indikátorok sikeres végrehajtását.

Digitális Falu Program (DFP)

2020-ban a **Digitális Jólét Programmal (DJP)** együttműködve elindult a kistelepülések vonzerejének és élhetőségének javítását különböző digitális, illetve okos megoldásokkal hatékonyan segítő **Digitális Falu Program (DFP)**.

Digitális Falu Program

1 Településszonda

2 Falusi Betelepedési és Beruházási Platform

3 Falusi Beszerzési és Értékesítési Közösség Digitális Termelői Piac

4 Hullapp Integrált hulladékgazdálkodás

5 Falusi Energiaközösség

6 Digitális Karrierhíd Program
Falusi Munkaerőpiaci modul

7 Települési levegőtisztaság-mérés, felderítés és szankcionálás

8 Digitális térségfejlesztési szakember és referens képzés, alumni hálózat

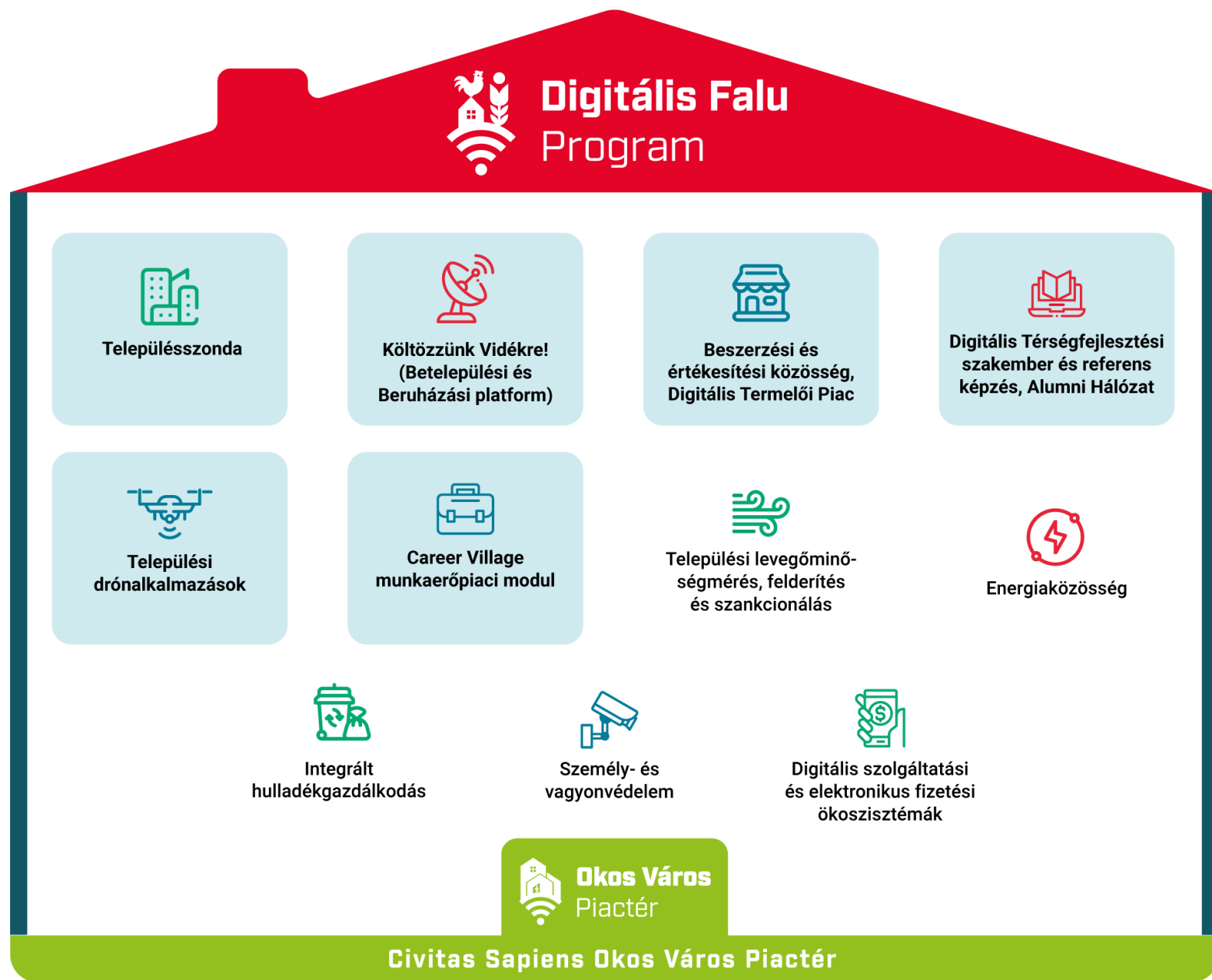
9 Személy- és vagyonvédelem

Civitas Sapiens Okos Város Piactér

Új elemek:

- Drónalkalmazások
- Digitális szolgáltatási és elektronikus fizetési ökoszisztémák

<https://digitalisfalu.hu/>

Digitális Falu Program **Intézkedések**

TELEPÜLÉSSZONDA

Az innovatív és digitális megoldások alkalmazása része az emberek közvetlen életterét biztosító települések fejlesztésének is. A települések működtetése, a közszolgáltatások biztosítása, a távlati célú stratégiaalkotás egyaránt megköveteli a komplex és a horizontális szemléletmódot.

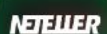
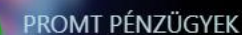
Bővebben...

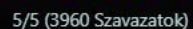
HU

Szerkesztő & Kaszinó szakértő

BET ALICE

- üdvözlő bónusz 100% akár 150.000 ft-ig + 200 ip
- hétfégi reload akár 220.000 ft-ig + 50 ip
- heti cashback 15% akár 1.000.000 ft-ig

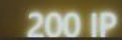
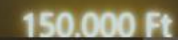
paysafe: **VISA** MiFinity Jeton Mollat

JÁTSSZ MOST

BETH HALL

- üdvözlő bónuszok 100% akár 150.000 ft-ig + 200 ip
- hétévi reload akár 220.000 ft-ig + 50 ingyen pörgetés

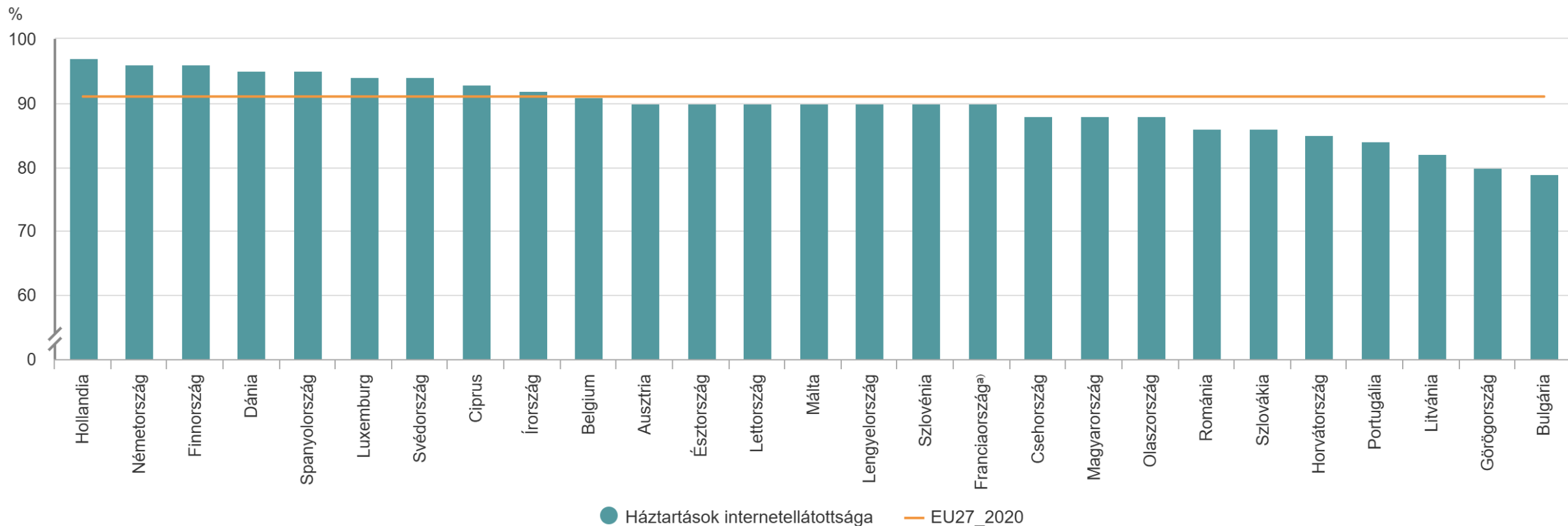
„AZ ÉV DIGITÁLIS FALUJA 2021”

I. kategória: Innovatív települési környezet: Alsómocsolád

- A településen 3 DJP Pont és az IT(T) Ifjúsági Információs Pont
(ingyenes wifi lefedettség 80 méteres körben)
- okos stratégia,
- tagja az Okos Települések Európai Hálózatának,
- kezdeményezője az első Magyarországi okos térség létrejöttének
- a Digitális Jövő Települési Hálózat alapítója
- Térségi interaktív, közösségi közlekedés-támogató rendszer
- Planetárium, Boeing szimulátor, QR kódos sétaútvonal

(Népessége egyenletesen fogy...)

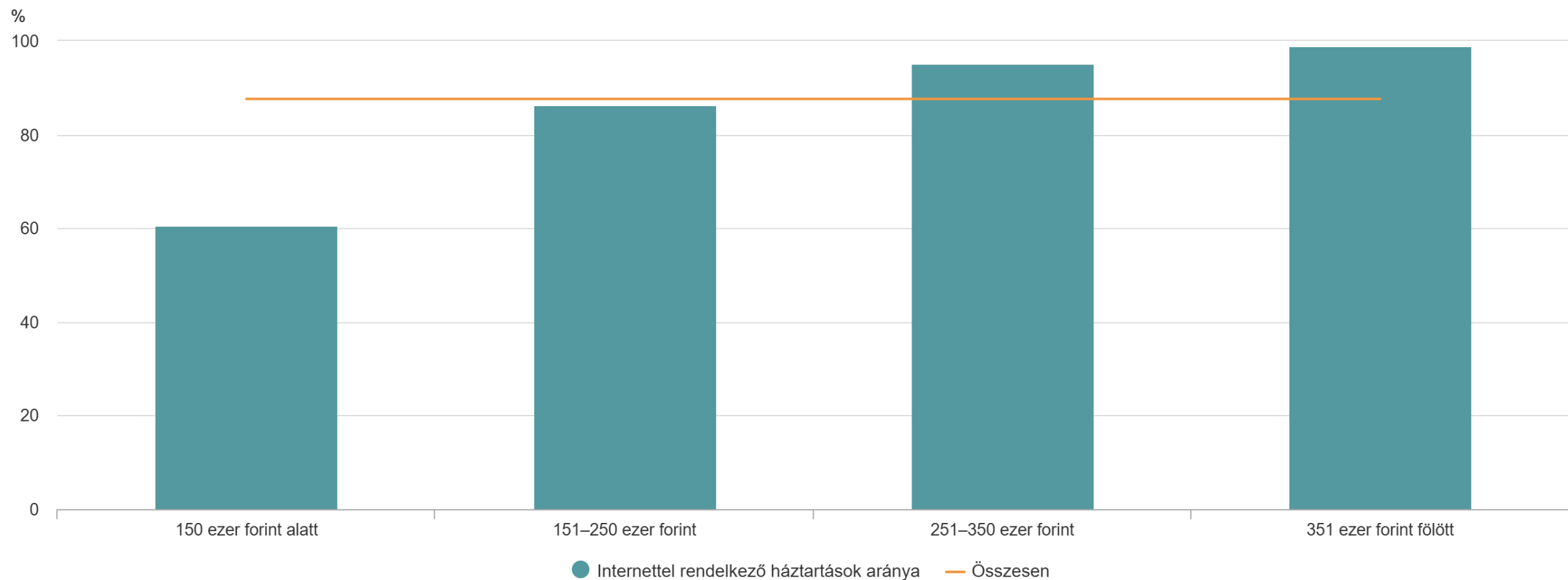
A háztartások internet-ellátottsága az Európai Unióban, 2020

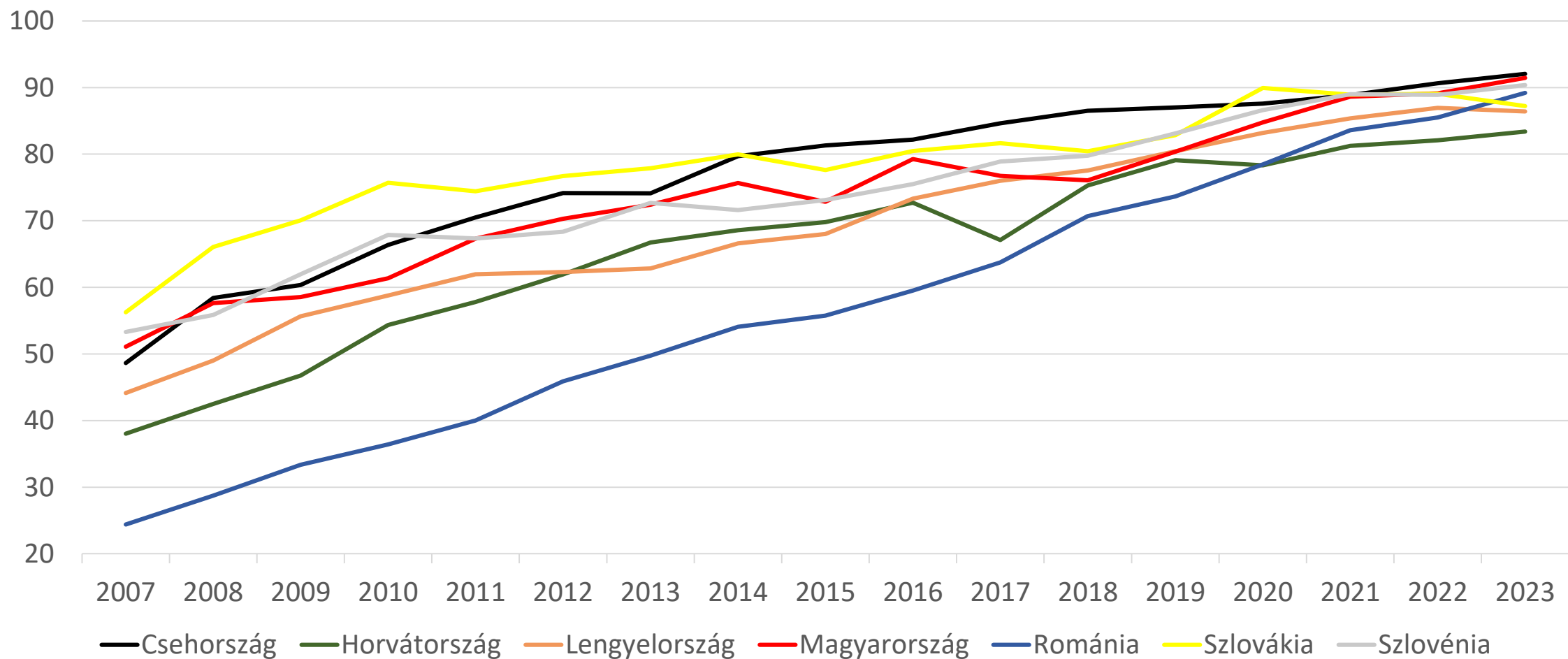
Forrás: Eurostat (2021. május 10-i lekérdezés).

^{a)} 2020 helyett a 2019. évi adat.

Az internettel rendelkező háztartások aránya jövedelemkategóriák szerint, 2020

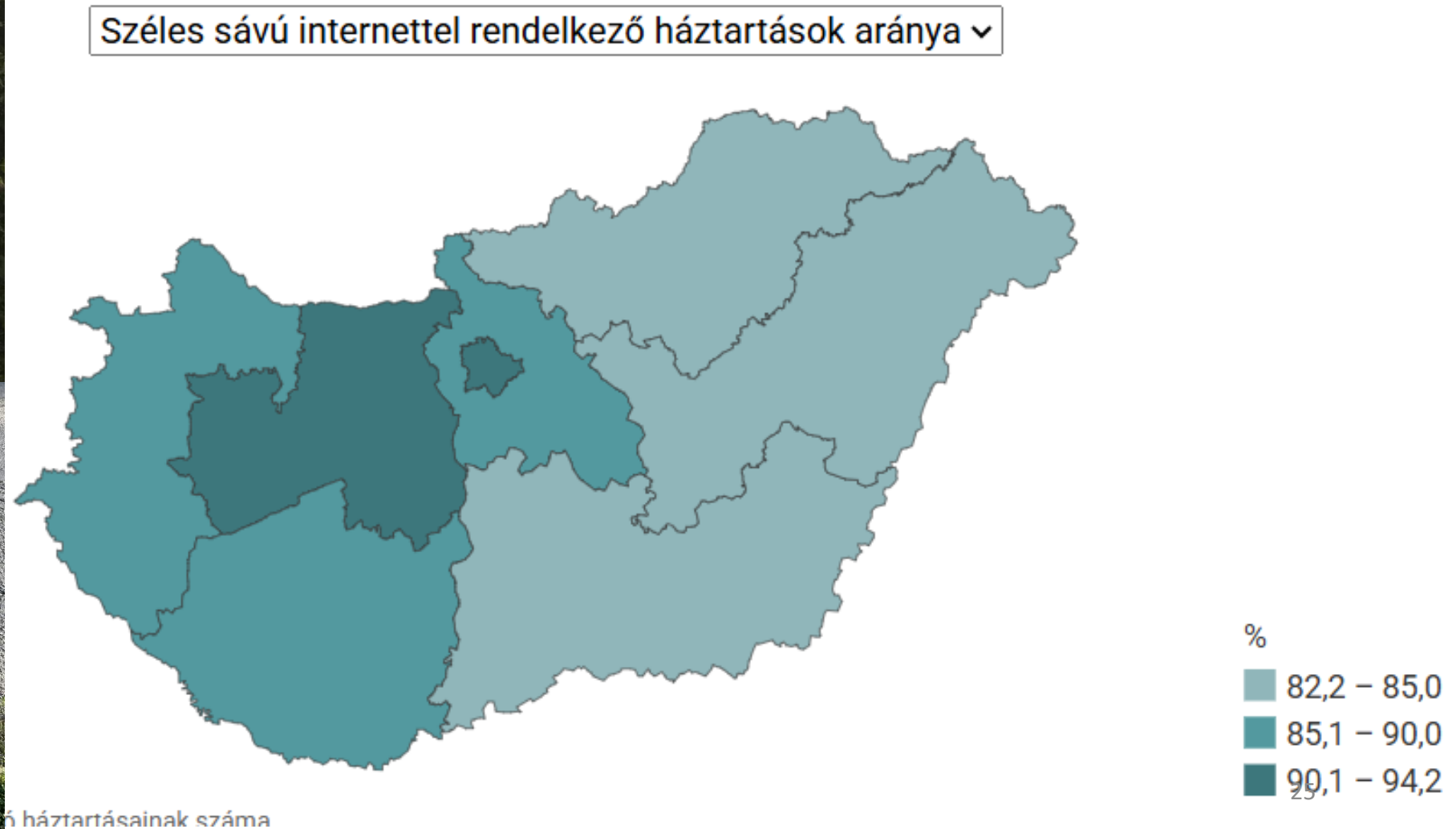
Internethasználók aránya (a 16–74 éves népesség százalékában) a Közép-európai országokban (2007-2023)

Az internet szerepe a társadalmi tőke növelésében

- Putnam: a társadalmi tőke hanyatlik a modern társadalmakban
- Az információs technológiák terjedése gyorsíthatja-e ezt?
- Egyszerű összefüggés: minél többet tölt valaki a világhálón, annál kevesebbet van együtt családjával vagy a barátaival.
- Mások azt mondják, hogy csak gyenge kapcsolatok „weak tie” jönnek létre.
- Empirikus vizsgálatok azt mutatják, hogy a meglévő kapcsolatokat nem gyengíti az internet-használat.
- Új kapcsolatok viszont inkább csak az alacsonyabb iskolai végzettségűeknél és a fiatal korcsoportokban keletkeznek (T. Pénard – N. Poussing, 2009).
- Az idősek körében nő az IKT-technológiák használata.

A magyarországi háztartások széles sávú internet-kapcsolatának aránya régiónként, 2020

Bejelentkezés ide: Outlook

Beérkező levelek (4) - farkas.tib

HELLO Gödöllő APP | Tedd zseb

hellogodollo.app

HELLO

GÖDÖLLŐ
APP

GET IT ON
Google Play

Download on the
App Store

TEDD ZSEBRE A VÁROST, EZZEL AZ APP-AL NEM MARADSZ LE SEMMIRŐL!

Gyakran előfordult velünk, hogy lemaradtunk egy eseményről, akcióról vagy épp egy jó moziról, mert a social és egyéb online ill. offline csatornákon keresztül túl későn (vagy egyáltalán nem) érkeztünk meg a fontos információkhoz. A Hello Gödöllő App minden fontos információt és hírt tartalmaz.

Kapcsolódás

ÉTTERMEK NAPI

ESEMÉNYEK,

MOZI, SZÍNHÁZ,

ÜZLETEK

10:44

Hello Gödöllő
Kezdőlap

Aladdin
május 23-tól a moziban

Jó lenne egy

Cukrászda

Edzőterem

Étterem

Fagyizó

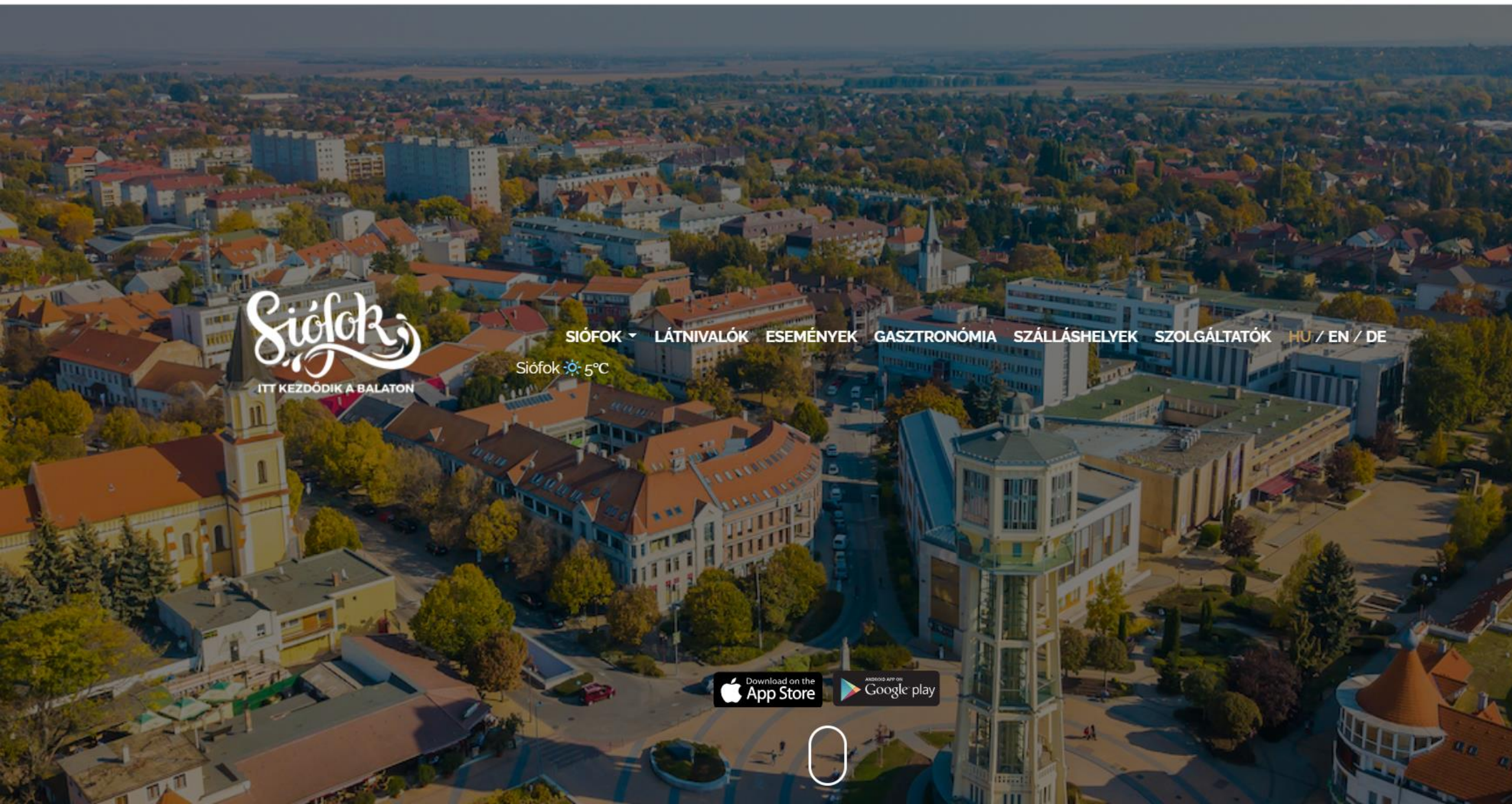
LEVELS
m é d i a

HELLO

26

7:37

2025. 01. 15.

Siófok

ITT KEZDŐDIK A BALATON

SIÓFOK ▾ LÁTNIVALÓK ESEMÉNYEK GASZTRONÓMIA SZÁLLÁSHELYEK SZOLGÁLTATÓK HU / EN / DE

Siófok ☀ 5°C

Download on the
App Store

ANDROID APP ON
Google play

Németújvár, Ausztria

Jühnde bioenergiafalu modellprojektje

- Alsó-Szászországban található Jühnde volt Németország első bioenergiafalva
- biogázüzem, kogenerációs erőmű
- fahulladék-tüzelésű fűtőmű
- fűtőolaj-alapú csúcsterhelési kazán
- Jühnde évente több villamos energiát termel, mint amennyit a falu elfogyaszt.

A megvalósítás lépései

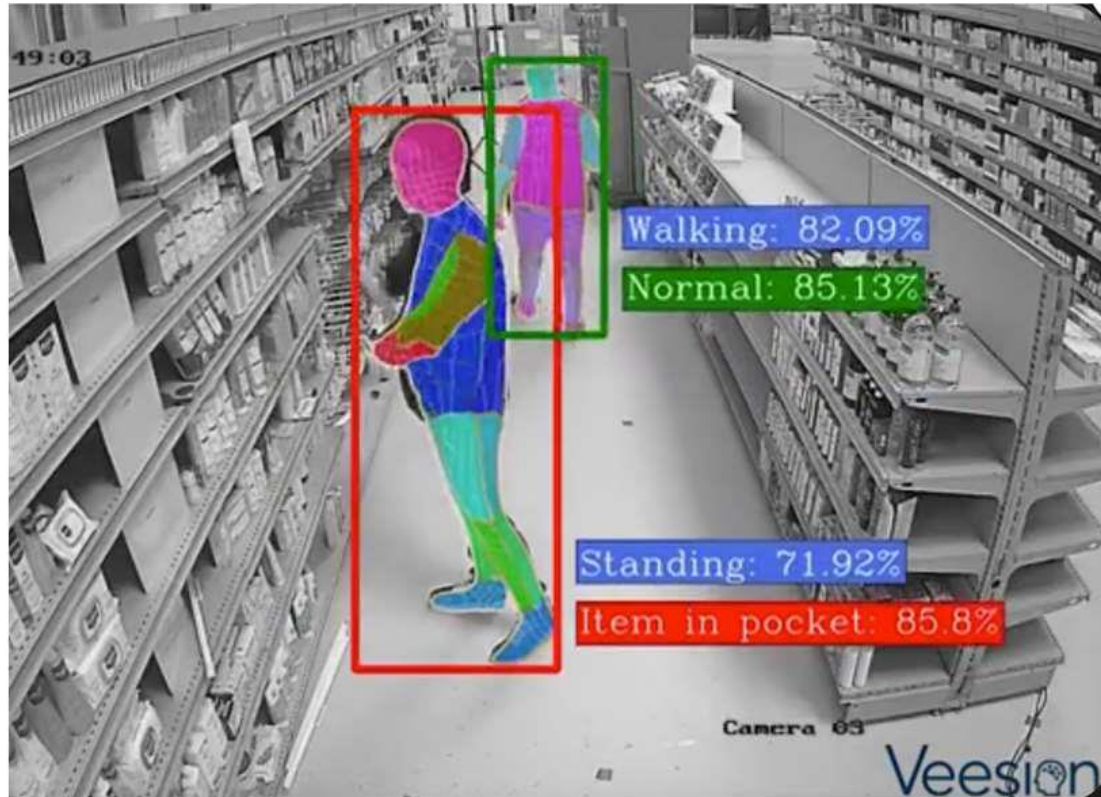
1. Aktív csoport létrehozása
2. Megvalósíthatósági tanulmány
3. Munkacsoportok kialakítása
4. Üzemeltető társaság alapítása
5. Építési szakasz
6. Normál üzem

Galgahévíz Ökofalu

Áruházi tolvajok felderítése AI-technológiával

OUR SOLUTION

An evolutive deep learning technology

Analysis Video Feeds
of shopping aisles

Ai Detection
of suspicious behavior

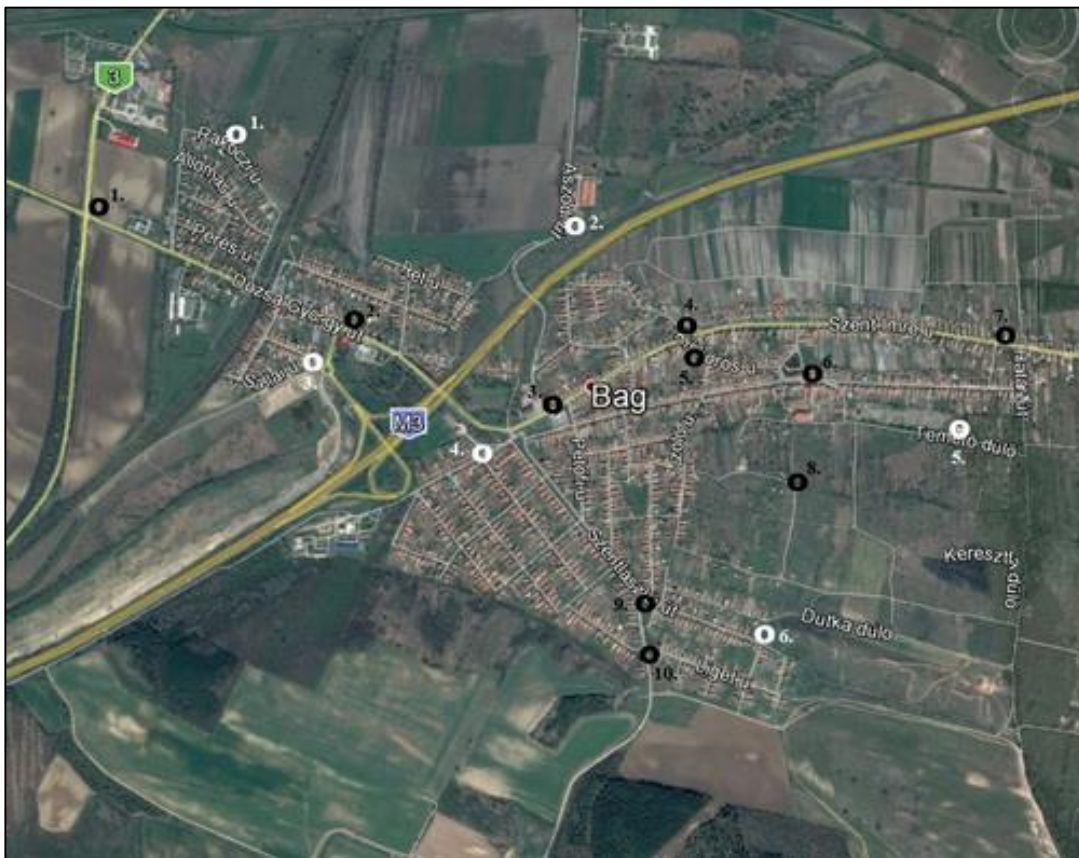

Video alert
(mobile phone in real-time)

Ai Active learning
Performance constantly improves with
constant processing of video data

Bag – Közbiztonsági központ

Hiábavaló a digitalizáció, ha kihagyjuk belőle az embert!

Put the needs of citizens central,
and involve them in the process!

Felhasznált források:

- Albert Fruzsina – Dávid Beáta – Molnár Szilárd (2002): az internet-használat és a társadalmi tőke időbeni alakulása magyarországon - egy longitudinális vizsgálat eredményei. <https://www.socialnetwork.hu/cikkek/AlbertDavidMolnHUN.pdf>
- Balla Attila (2025). Technológiai térség- és településfejlesztés a falvaktól a városokig. MGTM - Urbánus jövőnk a technológia tükrében. https://start.uni-neumann.hu/telemarket/kiadvanyok/2022-3/07_Balla.pdf
- Budapest, Magyarország : BME Urbanisztika Tanszék (2011) , 62 p.
- Ertsey Attila & Medgyasszay Péter (ed): Autonóm Város. www.foek.hu
- EU Action for SMART VILLAGES. https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/197ce76e-050b-45b4-986c-c57a7905edb2_en?filename=rur-dev-small-villages_en.pdf
- European Network for Rural Development (2018). SMART VILLAGES REVITALISING RURAL SERVICES. https://ec.europa.eu/enrd/smart-and-competitive-rural-areas/smart-villages_en.html
- G. Brunner – H. Küpper: European Options of Autonomy: a typology of autonomy models of minority self-governance. In Gál Kinga (ed.): Minority Governance in Europe. Open Society Institute, Budapest, 2002. 11–36. /LGI/ECMI Series on Ethnopolitics and Minority Issues/
- Gelencsér András: kutyaharapást ne szőrével (előadás a Magyar Tudomány Napján)
- https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/rural-development/supporting-smart-village-strategies_en
- <https://digitalisfalu.hu/>
- Kulcsár L. (2018). Vidékfejlesztés és a helyi társadalom. Észak-magyarországi Stratégiai Füzetek, 15(3), 4–13
- Némediné Kollár K. (2022). A HAZAI OKOS ÉS AUTONÓM FALVAK TERÜLETI ÖSSZEFÜGGÉSEI. Studia Mundi – Economica Vol. 9. No. 1. 57–67.
- Szabó Árpád Városiasság és fenntarthatóság: Fenntarthatóság és ökológia a városépítészetben
- Szalai, Á., & Fabula, Sz. (2021). Az okos vidékfejlesztés lehetőségei és korlátai Magyarországon. Modern Geográfia, 16(1), 59–79. <https://doi.org/10.15170/MG.2021.16.01.04>
- T. Pénard – N. Poussing (2009): Internet Use and Social Capital: The Strength of Virtual Ties Journal of Economic Issues 44(3):569-595
- Útmutató – Hogyan váljunk Okos Faluvá Smart Rural 21 (Első előkészítő intézkedés a 21. századi okos vidéki térségekért)

Köszönöm a figyelmet!

